

70 kr. — Koledar ima najprej 55 strani prave koledarske vsebine, zlasti govori še o pošti in denarskih stvaréh. „Zabavni del“ nam podaje pesem „Kolednico“, potem opisuje „Frana Kosarja“ (po Križaničevi knjigi), „Josipa Cimpermana“ (s podobo iz „Dom in svet“-a), potem „Ant. Kremplja“; dr. Anton Medved popisuje „Čudež sv. Januvarija“, Bogdan podaje „Večerne slike“, a Igo Kaš izvirno povest „Stana“, prof. S. Rutar pa nadaljuje svoje zgodovinske spise z naslovom: „Velika Moravska in staroslovenski jezik“. A. Aškerc je preložil pesem „Šah Nuširvan“, neimenovanec opisuje „Potres na Slovenskem“ (s slikami), in naposled podaje Radoslav Knaflič „Zgodovinsko in kulturno črtico o čeških razstavah“. To je raznovrstna vsebina letošnjega „Nar. koledarja“, okrašenega tudi z nekaterimi v več barvah tiskanimi slikami.

**Koledar za goriško nadškofijo. 1896. V Gorici. V decembru 1895 Goriška tiskarna A. Gabršček. 8<sup>o</sup>.** — Poleg koledarskega in obilnega inse-ratnega dela donaja ta koledar zlasti „Zgodovinske črtice iz poknežene grofije goriške in gradiške“ in sicer: Samostan benediktink v Monasteru pri Ogleju, Grofje Neuhaus-Št. Maver, Potovanje cesarja Leopolda I. po Goriškem l. 1660, Goriški Travnik in knezonadškofijska palača, Papež Pij VI. leta 1782. v Gorici, Stran-Kromberg, Belinska opatija, Prazgodovinska razkopavanja po gorenji Soški dolini in bližnji Benečiji, Zgodovinske črtice o Gorici, Goričani pred sto leti. (Skoro vsi spisi so bili že natisnjeni.) Podravski je poslovenil dve povesti: „Figura“ in „Iz križarskih bojev na Poljskem“. — Tako ponuja tudi ta koledar kakor prejšnji „Narodni“ obilno vsebino in je namenjen po „Cerkvenem delu“ najprej Goričanom.

### Hrvaška književnost.

#### **Majka u radu za Boga in Hrvatsku.**

Lična knjižica je izšla v drugem pomnoženem izdanju. Prvi natisek — pred dobrim letom — si je dobil mnogo priznanja, trije hrvaški biskupi so izrekli pisatelju svojo pohvalo in zahvalo za knjigo. Pisatelj opisuje v navdušeni besedi in mični obliki vzvišeno nalogo matere. „Otročje srce je materina svetinja. Zaradi tega skrbno pazi mati na svoje dete, čuje nad njim kot nad najdragocenejšim blagom“, zato pa ji je tudi prva in glavna naloga dobra vzgoja otrok, vzbuditev ljubezni do Boga in domovine. Mati mora privaditi deco krščanskih krepostij, a biti mu ima v tem vzgled „treba je, da dete v materinem življenju vidi, kako mu je samemu živeti“, po besedah pesnikovih:

Zbore djeca — kako zbere majke  
Tvore djeca — kako tvore majke,  
Mole djeca — kako mole majke . . .  
Častan porod od častne je majke,  
Domoljuban — s majko domoljubnom,  
Bogoljuban — s majkom bogoljubnom.

Pisatelj pa hoče v ženskem srcu zanetiti tudi iskreno domoljubje.<sup>1)</sup> „Morate biti zveste narodu svojemu, morate biti požrtvovalne; zvesti ljubitelji naroda in domovine so bili vedno pripravljeni na žrtve za blagostanje očetnjave in naroda. Morate biti strpljive, potrebna vam je jakost in stalnost, da premorete vse zapreke in omame, težave in bolesti, ki se vam stavlajo na pot in vam hočejo utujiti otroke onemu narodu, iz katerega ste se same rodile.“ — Pisec nato poučuje ženstvo, kako ima vzgajati svoje otroke v pristno-narodnem duhu; kako jim naj stavi v vzgled junaštva in lepa dela svojih prednikov, kako naj svojo pozornost obrača na narodne šege in običaje.

S kratka: Zlata knjiga, kateri želim, da bi se ne le med Hrvati, temveč tudi med Slovenci kar največ razširjala. — Ako si te krasne nauke utisne naše ženstvo v srce, ako se po njih ravna, mora priti za naš rod lepša bodočnost. — In uprav zato bi želel, da naša družba sv. Mohorja izdá slovensko izdanje te knjige, prevod, v katerem bi bili nekateri vzgledi privzeti iz zgodovine slovenskega naroda ter izdanje prirejeno našim razmeram. Gospod pisatelj bi gotovo rad dovolil v to. Vsem izobraženim Slovincem pa priporočam toplo tudi hrvaško knjigo, ki se dobiva pri pisatelju g. Ivanu N. Jemeršiću, župniku v Grobišnem polju. — Cena knjižici, broječi 174 str., je samo 65 kr. *Gösth.*

### Bolgarska književnost.

(Poroča Fr. Kovačič.)

Bolgarsko znanstveno slovstvo je rastlo jako polagoma; a ne čudimo se temu, ako pomislimo, kakšne razmere so bile na Bolgarskem še pred kakimi šestnajstimi leti. Za višjo znanost je nedostajalo delavnih, izurjenih močij, ukaželjnih bralcev in sredstev. Zato se je bolgarsko poučno slovstvo dolgo časa pečalo le z vsakdanjimi potrebami, zlasti z vzgojo.

Med raznimi vedami se je najprej začela gojiti zgodovina, ker ravno zgodovinski spisi so vzbudili narodno zavest. — O bolgarski bogoslovni književnosti, da jo omenimo takoj tu, niti ne moremo govoriti, ker to polje je še sila pusto. Škof Kliment in pop Teodor Mitov sta spisala nekoliko bogoslovnih spisov, a to je skoro vse. Ta dva sta se tudi trudila, da bi vzbudila v duhovščini zanimanje za književnost in povzdignila cerkveno časopisje, toda brez uspeha. Bolgarska duhovščina, zlasti starejša, je slabo izobrazena, kar mnogo škoduje njeni veljavi. Celó šolske katekizme in cerkvene zgodovine so največ spisali posvetnjaki.

<sup>1)</sup> Pisec navaja mnogo vzgledov iz zgodovine in iz življenja. Pri vzgledu na str. 91. pa se mu je primerila pomota; zakaj ta je iz povesti „Babica“, katero je v češčini spisala Božena Nemcova in kjer je slikana Čehinja, a ne Hrvatica. To omenjam le radi točnosti.